

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS: külső monostorutca 152 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton. Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr, másodsor 6 kr, harmadsor 5 kr. o. é. a minden hirdetés után 30 kr helyegdíj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál keszletlik.

KIADÓ-HIVATAL: Kőnyvtervező, STEIN T. könyvkereskedőre.

Előfizetési felhívás!

A jövő october 1-én lapunk folyama új évnegyedbe menvén át, tisztelettel kérjük fel t. olvasóinkat előfizetéseik megtételére.

Előfizetési ár évnegyedre 3 ft. o. é. egy óra 1 ft.

Az előfizetési pénzek bérmentve Stein János középüti könyvkereskedésbe küldendők.

ÖSZINTE SZÓ

a brüsseli „Nord“ aug. 29-ki számában közzé tett azon cikk írójához, melyben ki van mondva, hogy az erdélyi románoknak célja Oláh- és Moldvaországgal egyesülni, és az ausztriai monarchiától elszakadni.

Vessünk egy pillantást a multra; nyomozzuk ki 1834-en innen a magyar és szász közvéleményt; olvassuk b. Wesselényi Miklós szövegét, s meggyőződést fogunk magunknak szerezni arról, hogy az irt év óta nemcsak az erdélyi magyarok és szászok, de maga a kormány is mindig azzal vádolta az erdélyi románokat, miszerint ők nemzetiségüknek fogva Oláhországhoz, vallásuknál fogva pedig Oroszországhoz gravitálnak. Megvallom a nép, mely nagyon ragaszkodik görög vallásához, a muszka csárban egy megváltót gondolt; de óriási csalódását bevallotta 1848-ban, a midőn Oláhországban az oroszok voltak a robot visszaállítói. Megvallom, hogy a nem-román ajku népeknek azon gondolatára, miszerint az erdélyi románok Oláhország felé gravitálnak azon román költő adott okot, a ki éppen azon elragadtatással énekelte el a nagy „Daco-Romániát a Tiszától a Dni-perig“, a melylyel a magyar költők a nagy „Magyarországot a Lajhtól a Fekete tengerig.“ Lehet-e valamelyiket ezen két különböző gondolkodású költők közül hibáztatni? Nem; mert mindketten azt énekeltek el, a mi létezett. Hanem, hogy a „Nord“ cikk írójának állítása merő koholmány, és hogy ez egy rossz akararu cikk, mely a románokat Ausztria és a magyarok előtt egyformán akarta gyanusítani, úgy hiszem a t. cz. olvasó a következőkből meg fog győződni.

Ha a „Nord“ figyelemmel kísérte a román mozgalmakat, meggyőződhetett volna arról, miszerint 1861. a románok fő bűne az, hogy igen ragaszkodnak Ausztriához, mi által nem hogy az oláhországi egyesülést előmozdítják, de sőt Erdélyt oly ténre hozzák, hogy Ausztriába beléolvadjon. Legyen erre szabad egy néhány példát felhozni. Az én fogalmam Erdély önállóságáról az, hogy az erdélyi dolgokba (ha külön vesszük Magyarországtól) csakis az udvari cancellaria elegyedhetik bele. Nem folyamodtak-e a románok Schmerlinghez, a ki Ausztriának állam-minisztere? Én az alkotmányt úgy képzelem, hogy abban törvényt csak az országgyűlés a király hozzájárultával hozhat. Nem folyamodtak-e a románok a királyhoz, hogy választási törvényt hozzon? Nem folyamodtak-e azért, miszerint a partiumot visszakapcsolják Erdélyhez? Ezek oly tények, a melyek túlságosan bizonyítják, miszerint az erdélyi románok annyira ragaszkodnak Ausztriához, hogy képesek abbéli ragaszkodásukban Erdélyt Ausztriába olvasztani. Képesek alkotmányos királyból teljhatalmu császárra, a miről az alkotmány mit sem tud, csinálni. De én nem is képzelhetem, hogy mi ezoda incidens hozhatta a „Nord“ levelező-jét azon gondolatra, miszerint a románok Oláhországgal akarnak uniólodni. Mondja meg nekem levelező ur, hogy mikor mutatták a románok ezen törekvésnek legkisebb és legártatlanabb jeleit? Ha mi Oláhország felé gravitálnak, nemde föl kellett volna tartanunk azon ünnepélyt, a midőn Moldva- és Oláhország egy fejedelmet választottak; mert ez az oláhországiakra nézve nagy nap; föl kellett volna tartanunk Kuza Sándor neve napját, a ki a két

Oláhon fejedelme, 1859-ben, a midőn Ploestnél gyűlt össze a román tábor, ki kellett volna hogy menjenek az erdélyi román fiak is, hogy a közös tábor erősítsék. Ki ment-e vagy egy? koránt sem. Ezeknek mind meg kellett volna történni, ha mi a legkisebbet gravitálnak Oláhország felé.

Hanem vegyük a dolgot gyakorlatilag. Én megengedem, hogy mi gyöngé politikusok és még gyöngébb diplomaták vagyunk; de azt csak meg fogja engedni a „Nord“ levelezője, miszerint annyit csak tudunk, hogy egy, meg egy, kettő. Mondja meg nekem a levelező ur; oly bárgyunknak képzel-e a románokat, miszerint ők hiszik, hogy egy 8—10 millionyi népességű „Daco-Romania“ fenállhatna akkor, a midőn mellette 60 millió népességű orosz birodalom van? Nem lenne-e ez a „Daco-Romania“ a legelső tavaszon orosz provincia? Vagy talán ön azt hiszi, hogy a románok biznának Európa garantijában? Jaj annak a királyságnak, a melyet sokan védelmeznek, mert azt sokan is nyúzzák! példa erre Erdély a hazai fejedelmek alatt, és Oláhország a muszka protectorátussal.

De továbbá a „Nord“ levelezője azt állítja, miszerint a románok Erdélyt „román provincia“-nak nevezik, és következőleg azt kívánják, hogy az „unio“ felett csakis a románok egyezkedjenek Magyarországgal. Uraim ez rágalom; mert a legultrább román sem mondotta azt soha, hogy Erdély „román provincia“, hanem csak azt, hogy közös hazza. A románok soha sem kívánták azt, hogy az „Unioról“ csakis ők egyezkedjenek Magyarországgal, hanem csak azt, hogy ismertessék el a román nemzetiség 4-dik nemzetiségnek, az erdélyi 3 nemzet fogalma szerint; hogy így mind a 4 nemzet részt vehessen az unio feltételeinek megvitatásában; és az unio ellen csak azon esetre protestált, ha az addig mondatik ki, a mig a román nemzet nem lesz elismerve 4-dik nemzetnek. Ugy hiszem, hogy a két dolog között a különbséget maga a levelező ur állítja; mert ég és föld azt mondani, hogy mint 4-dik nemzet akarunk tanácskozni az unioról, vagy pedig, hogy csak mi románok akarunk egyezkedni. Az első állítás föltételezi azt, miszerint még van Erdélyben 3 nemzet, a melynek joga van az uniohoz szólni, a midőn a második kizár minden más nemzetet.

Tisztelt levelező ur! Ön nagyon lekötöleznem engem, ha megmondaná, hogy hol és mikor állították azt a románok, miszerint Erdély „román provincia“? Vagy talán a levelező ur ezt onnan állítja, mert a románok azt kívánják, hogy mindenütt használhassák a nyelvüket. Ez szép következtetés! A pesti 27 tagból álló bizottmány kimondja a nemzetek egyenjoguságát, a mi nyelv nélkül nem is képzelhető, és azért, hogy a románok nyelvök használatát óhajtják, azzal vádoltatnak, miszerint Erdélyt „román provinciá“-nak nevezik. A sz. István koronájához tartozó tartományok több századokon keresztül használták a latin nyelvet a nélkül, hogy valakinek eszébe jutott volna azt mondani, hogy ez „romai föld.“ A szászok használták a német nyelvet a nélkül, hogy azon föld, a hol a német nyelv használatban volt, „német földnek“ nevezetett volna. Vagy talán a „Nord“ levelezője csak atól tart, hogy a hol románul irnak, annak a földnek „román provinciá“-nak kell lenni, és mint ilyennek a szent István koronájától el kell szakadni? Higye el levelező ur, s legyen biztosítva arról, hogy mi románok igen is óhajtjuk nemzetiségünk egyenjoguságát, igen is óhajtjuk, hogy nyelvünket az administratio minden ágaiban használjuk; de azt, hogy külön territoriumot kapjunk, azt, hogy a szent István koronájától elszakadjunk, nem akarjuk. „Mert mi jól tudjuk, miszerint csak akkor fogunk Oláhország helyett Ausztriába olvadni, ha a szent István koronájától elszakadunk, miután Ausztriának régi elve „divide et impera.“ Én úgy hiszem, hogy a szebeni levelező, a ki, mint szász, igen szereti magát a „Sachsenland“ mámoros bölcsőibe ringatni — a románokról mondja azt, a mit a szászok éreznek, csak hogy megfordítva: t. i.

a szászok el akarnak szakadni Magyarországtól, el a szent István koronájától azért, hogy Ausztriába olvadjanak bele — a mi nem is titok — miután ők készek a Reichsrathban is részt venni. De ne is féltse levelező ur a románokat akkor, a midőn az „unioról“ van szó. Nem, mert miután a 27 tagból álló nemzetiségi bizottmány munkálatának főbásisa a népképviselőt alapján összehívandó megyegyűlést ismerte el, az erdélyi románok, a kik mellett a népképviselőt beszél, sem nemzetiségüket, sem pedig nyelvüket nem felejtették. A mi a szászokra, kik igen gyéren vannak a románok között elhintve, és a kik nyelvökkel a románokat suprematizálják, nem éppen a legkedvezőbb dolog. „Hunc illae lacrimae.“ Ezért kellett az irt cikknek megjelenni, hogy a románok egyformán legyenek gyanúsítva Ausztria és a magyarok előtt. Ez az ok a miért a német lapokban teletorokkal kell hirdetni, hogy az oláhok nem akarják az „unio“, és hogy el akarnak szakadni Ausztriától. Ezekből átláthatni, mily nagyon csalódik, a ki azt hiszi, hogy az érintett „Nord“ ezikke román érdekü.

De e tárgyról, mely maga magát megezfólja, talán igen sokat is irtam, azért erről legyen elég. Hanem mielőtt soraimat bezárnám hozzátok intézek egy öszinte szót „magyar testvérek.“ Ezer esztendeje, hogy együtt élünk, talán ismerjük egymást; Magyar testvérek! mi e hazát közösen védjük, mert egyformán szerettük; ti jól tudjátok, miszerint a jobbágy kész volt utolsó fillért, de hazáját nem hagyta el, mert lelkéből szeretete. Ti ismeritek román katonáink vitézségét, volt-e ezeknek 1848 előtt mit védeni? Nem, mert a 3 sing földért, a melyben eltemetettek, robotot tett. S van-e panaszotok vitézségük ellen? Ugy-e nincs, mert hazájukat mindig vitézül védtek. Nem szölok az ugynevezett magyar ezredekrol, mert ezeknek érdeme közös a magyarokéval; csak a két román határvérezredek emlitem fel, a melyek csakis románokból állottak. Védelmezte-e zászlóját dicsőségesebben ezred, mint ezek? Ugy-e nem, s miért, mert szerették hazájukat, mert jó hazafiak voltak. A románt megcsalhatja az intriga, de azért ő hazaáruló soha sem lesz.

Magyar testvérek, én figyelemmel kísérem a magyar és román kívánalmakat. Higgyétek el nekem, miszerint köztünk kevés vita van. Ti féltitek a korona integritását; mi féltjük nyelvünket és zugolódunk a választási törvény ellen; mert igen magas a census. Legyünk őszinték, ha azon megyékben, hol a románok többségben vannak, a a román nyelv lesz a hivatalos, a mint a szegedi program megállítja, „ezzel a korona integritása nincsen veszedelembe.“ Jussan eszetekbe, hogy Magyarország akkor volt legerősebb, a háromszíni lobogó akkor volt leggyőzedelmesebb, a midőn a hivatalos nyelv egyedül a latin volt. A mi a censust illeti, mit árt az az alkotmánynak, ha egy faluból 10 helyett 40-en mennek követeket választani. Én úgy hiszem, hogy ez nem árt, de éppen használ, mert az én nézetem szerint az az alkotmány legerősebb, a melyet többen védenek, s az a követ beszél legbátrabban, a kit legtöbben választanak. Vagy talán attól tartanak, hogy Erdélyből igen sok román követ fog az országgyűlésre menni. Ez nem veszelem, mert a román jó hazafi, ő a magyarokkal csak akkor van ellenkezésben, midőn a nyelvkérdés jön szőnyegre; akkor pedig midőn a hazát kell megmenteni — a magyar testvérekkel egy rendben harczol. Példa erre a közelebbi pesti országgyűlés, hol a román követek a magyarokkal csakis a nyelv kérdésében nem értettek egyet. Oh vajha lettek volna az 1848-diki erdélyi magyarok a census meghatározásában oly szabadelyűek, mint a magyarországiak. Oh bár ne hoztak volna más választási törvényt, mint a magyarországi V. t.-cikket, így ezen vita nem léteznék. Magyar testvérek, higgyetek nekem,

*) Azonban engedje meg t. munkatársunk, hogy helyette azon észrevételt tegyék, miként ő sem akar, nem akarhat oly törvényhozást, mely bellum nihil habentium legyen contra habentes. Szerk.

mi nem akarunk elszakadni a Szent István koronájától; mi nem akarunk beleolvadni sem Ausztria, sem Oláhországba. *) Nem, mert ezek nem adhatnak nekünk oly jogokat, a melyeket e sz. korona biztosít. Nem, mert azon jogokat, a melyeket Ausztria vagy Oláhország adhatna, az önkény akkor veszi el tőlünk, a mikor tesszük, holott a szent korona alatti jogokat az önkény csak a maga megsemmisítésével törheti össze. Magyar testvérek, mi csak nemzetiségünk és nyelvünk biztosítását hajljuk, és ha ez meg van, akkor legyetek meggyőződve, hogy azoknál a románoknál, a kiket ti daco-romanistáknak neveztek, azoknál a románoknál, a kikről azt hiszitek, hogy Ausztriába akarnak beleolvadni, jobb testvéreket, jobb hazafiakat és roszban, jobban hűbebb és őszintébb barátokat, az ő alkalmánynak elszántabb védőket és bajtársakat nem fogtok kapni, mert a román az intriga megsemmisítője, de a hazaáruló soha sem.**) Hosszsu József.

A „Kronstädter Ztg” az erdélyi országgyűlésről.

Minő eredményeket remélhetünk ezen országgyűléstől? Sokat, vagy éppen semmit! Ha a magyar s az ezzel már régóta szorosban egyesült székely nemzet megmarad, azon több ízben nyilvánított szándéka mellett, hogy ezen országgyűlésre, mint az általuk tényleg létezőnek ismert unióval s a törvényességgel elmentésben állóra nem küldenek; ha hozzájuk csatlakozik azon, habár kicsiny, de tagadhatatlanul létező párt a szász és román nemzetből, mely párt 1848-ban az unió elhatározásához önkéntesen járult: úgy nekünk nincs többé országgyűlésünk, csak egy csonka, nyomorék testületünk, melynek hiányzik az erő és élet, a részére jutott nehéz, jövő szerencsénk — vagy szerencsétlenségünkre oly elhatározó feladat megoldására.

Kicsiben bírnók azt, a mit Bécs város hónapok óta nagyban bír: egy parlamenti testület, mely kiegészítetlensége miatt meddő. Egy ilyen országgyűléstől nemcsak legfontosabb életkérdéseink megoldását, hanem a nemzetiség egyetértését nem várhatjuk, sőt inkább annál nagyobb s lassankint kiegyenlíthetlenebbé váló bonyodalmakra s a belső meghasonlás naponkénti tárogatóbbá leendő örvényére számíthatunk.

Ily eredményekbe lévén kilátásunk, nem tartozkodunk kimondani, miként: inkább semmi országgyűlés, mint oly gyűlekezet, mely megett a nemzetiség a kiengesztelődés palmaága helyett kezében, vértől és karddal lépjenek felegymás ellen.

Amde reméljük a jobbat. Reméljük, hogy az idővel ellenzékességek lebeszélő hangok viszhangra találjanak, reméljük, hogy a magyarok is őszintén óhajtván egyetértést s ennek alapján tartás, szilárd és testvéries szövetséget a testvérmegzökkel, fel fogják áldozni egységi elveiket s küldenek az egybehívandó országgyűlésre; reméljük végre, hogy ezen országgyűlésre a különböző nemzetiségek képviselői nem fognak élesen fellépni egymás ellen s csak követelni a nélkül, hogy engedni is akarnának. Ekkor le fogjuk tenni a szabadság, belbék és testvériség szent templomának alapkövét s könnyű lesz aztán eltárolni a jövő kérdéseit megoldani.

Azért félre minden pártféltékenységgel, hol arról van szó, hogy a jó ügyet egyesítve védelmezzük; tünjék el minden nemzetiségi idegenkedés, mely az erőket elforgatja, s a szabadság elleneinek bátorságot és hatalmat ad kezükbe.

Mindegy: magyar, székely, román vagy szász; nem egyikünkkel külön, hanem mindnyájunkról együtt van szó. Azért kezdet fogva előre.

Dobokamegye bizalmi nyilatkozata Deák Ferenczhez.

Tisztelt nagy hazafi!

Szeretett vérünk, rokonunk!

Midőn 12 évi némaság után megnyílván az országgyűlés, benne megszólalhatott a nemzet; ihlet kebelével és bizalmának teljével küldte a haza választottjait oda, nem új jogok föllállítására, nem új alkotmány, állami új alapfelteleg alkotására, hanem ezredéves alkotmányos szabadságunk, szinte másfél százados két águ szerződéseink teljes rehabilitációjára.

Es midőn a Puszta-Szernél hét vezérrel vérevel pecsételt s az őta századokon át annyi dicsők halálával szentesített ő alkotmányunk, melyet elődeink szent örökségként emberieink legmagasbikára, polgári erényünkre szálítanak át; az alapföltételeiben megkötött magná chár-tánk teljes épségben visszaállítása mellett nagy és nem szellemi harcztól viakt meg önk; és midőn szent István koronája összes népei lángoló honszeretettel, államölése-ségben és e koronának ő legitim alapon föntartása körüli akarattal egygyűlőnek: a nemzet dicső képviselőiben megdicsőítve lőn általak.

De e nemzet egység őssze alkotásában, mely apai öröklöket, unokáink jogát, s a mi hitbizományunkat biztosítja megváltozt kerestünk, ezer éves zászlónkat, fenn és szabadon ő lobogtatá, hazánk nagy fia.

Es mint a nemzet képviselői, épp ugy azoknak őssze küldői polgári hitük, lelki meggyőződése utógondolatok nélküli odaadásával csoportosultak e zászló alá.

Már az ő soloni bölcsesége, catoi törvényessége, lángoló honszeretete s 30 éves politikája e zászlóra egy büvös jellegét ír: a törvény! mert e jelében látták e korona né-

pei annyi századokon át mai napig szent kegyelettel megörzött alkotmányos érzelmeiknek leghűbebb revellációját.

Őné tehát, hazánk tisztelt nagy polgára! hazánk, népünk a törvényesség, alkotmányunk körüli egyesülésében a kiváló érdem.

Szerencsésnek és egyszersmind hofniúi kötelességének ismeri e megye törvényhatósága is kifejezést adva érzelmeinek: őn iránti hódolatteljes elismerését és bizalmát kijelenteni.

Fogadjá rendületlen bizalmunkat s hódoló tiszteletünket. Kelt Szamosújvárt, nemes Dobokamegyének 1861. év szeptember 2-án s folytatólag tartott bizottmányi üléséből.

Dobokamegye képviselő bizottmánya.

Szász nemzeti gyűlés.

(Aug. 19-diki ülés folytatása.)

Wagner: Ugy hiszem senki sincs köztünk, a ki ne tudná, mily rendkívül terhelők valának a végrehajtási eljárásra vonatkozó eddigi szabályok. Az e körüli kezelesi mód időrabló és szörnyű költséges volt és az ember a gyakorlati eredménytől még nagyon távol vala, ha végre a jogelismervényhez jutott. A végrehajtási eljárás által szabályozott egyes tudományok hosszadalmasok valának, a nélkül, hogy ebben valamely előny nyérthelet volna; ennél fogva nagy nyereség lenne, ha a végrehajtási eljárás lehetőleg egyszerűsítették. Mindenesetre előny az, ha a végrehajtás egyszer mindenkorra engedményeztetik és így az egész a bíróság kezébe van adva, a mely annak véghezvitele után a bíróságra nézve elérni célozott egyszerűsítést illetőleg bátor volnék indítványozni, hogy azon esetben, ha a lezálogolt és megbecsült ingójavak az első árverezésnél a becsár szerint nem adhatók el, ez ne napotassék el, hanem, ha a felek egyetértenek, további költségek és idő megkímélése tekintetéből a zonnal ezen ingóságoknak becsáron alóli árverezése folytatassék.

Továbbá, ha az első árverés eredmény nélkül maradt, egy második árverésnek megrendelését menten az illető bírósági hivatalokra bízni, a ki az elsőnél is megbízott vala. Régebb a végrehajtás egész terjedelmében egy bírósági hivatalokra bízott. Ez mindenesetre jó, mert gyakran a végrehajtás tárgya oly csekély jelentőségű, hogy annak értéke a költségekkel éppen nem áll arányban. Ily esetekre nézve azon vagyok, hogy a végrehajtás bizonyos összegig egy bírósági hivatalokra vagy szolgára (Diener) bízassék és ekkor aztán az illető bírósági organtól nem követelnék egyebet, mint azt, hogy a végrehajtás befejeztével egy vég-jelentést terjesszen arról elő. A végrehajtást szenvedő fél jogait ezáltal semmi tekintetben meg nem sértetnek, mert ha a végrehajtásnál követett eljárás, az okozott költségek stb. által magát igazságtalanul túlterhelve érzi, a felpanaszolás utja előtte nyitva áll. Ennél fogva azt hiszem, hogy előterjesztett és bővebben kifejtett indítványomban semmi veszélyes sincs, sőt általa lényeges egyszerűsítés érhetik el.

Dr. Guist: Elvileg teljesen egyetértek az indítvánnyal, s remélem, hogy ennek elfogadása által polgári perrendtartásunk leghebebb része lesz orvosolva, mert a mi jogügyi eljárásunknak épp a végrehajtási eljárás leggyöngébb oldala. Azonban ugy fogom fel, hogy ezen javaslatnak két része van. Egyik, hogy a keres csak egyszer tétessék. Ezen alapelv azonnal elfogadható lenne. Ellenben ugy vélem, nem kielégítő, ha a bírósági közegek a végrehajtás foganatosításánál csak annak véghezvitele után tesznek jelentést. A végrehajtás teljesítésére nemcsak bírósági hivatalnokok, hanem bírósági szolgák, falusi előjáróságok sat. használtathatának. Egyáltalában semmi jogismerettel nem bíró egyéneknek nem engedném meg az elárverezés önálló intézését, hanem reászorítom, hogy a zálogolás és becsülés után a végrehajtás ezen első fokozatról tegyen jelentést a bíróságnál, mire aztán az elárverezés csak a bíróság újabb rendelete folytán lenne intézendő. E mellett azonban bátran fentartathaték azon elv, hogy a végrehajtás csak egy ízben keressék és adassék meg.

Schwarz indítványozza, hogy a Wagner-féle jobbitvány halasztassék a czikkelenkénti tárgyalás idejére, midőn majd az illető §§-ok elő fognak vétetni. Ezen közbevetőleg fölmerült indítvány rövid vita után szavazás alá bocsáttván, 10 szavazattal 8 ellenében elvetetett, mire ama jobbitvány feletti tárgyalás tovább folyt.

Gull: A mint az eddigi fejtegetésekből kivehetem, indítványozó ur arra törekednék, hogy a végrehajtási eljárás ismét azon módon visszaállítassék, mint az régebben is gyakorlatban volt. Bátor vagyok indítványozó urtól kérdeni: ha helyes-e ezen észrevételem?

Wagner: Mindenesetre indítványom ezen felfogáson alapul.

Gull: Ez esetben ellene szavazók, mivel a polg. perrendtartással semmikép se egyezteteték. Mi meghataroztuk már, hogy a polgári perrendtartáson elvileg semmit se változtatunk, hanem csak annak alapelveivel egyezteteték egyszerűsítések fölül tanácskozzunk és határozzunk.

Wagner indítványának elfogadása által azonban az ideiglenes polgári perrendtartás szerinti eljárás egy egészen új eljárást léptetünk életbe, kétségtelenül elvi változtatást teszünk, s így összeültközésbe jövőnk a legmagasb intézkedésekkel, miáltal a terv határozmányainak életbeléptetését bizonytalan időre bátraltatjuk, midőn pedig érdekünkben áll, hogy azok mielőbb gyakorlatilag foganatosíttassanak.

En azért sem érthetek egyet, mivel igen jól tudom, mily hátrányok vannak összekötve a régebbi végrehajtási eljárással. Régebben nem volt semmi mód a végrehajtók számos balfogásait mindegyig javítani. Mi történt akkoron, ha az ember egy végrehajtást véghezvinni akart. Az ember elment a bírósági titkárhoz, letett az asztalra X forintot, s így szólt: Légy szives és hajtasd végre végzésemet. Nem történt semmi. Három év múlva ismét odament az ember, s ugyanazt tevő. Ekkor ismét semmi se történt és így számmra nem maradt fenn egyéb, mint a panasz a bírósági

hivatalnok ellen. Azonközben pedig az adós (vagyona tán más végrehajtások által elnyelegetett.

Ez okokból a tárgyalat jobbitvány ellen nyilatkozom. (Folytatjuk.)

Sz.-Udvarhely, sep. 8. — Több bizottmányi gyűlése volt már e székeknek a nélkül, hogy azoknak tárgyalásairól valamit a hírlapok inneni levelezői közzétettek volna. Jó rendin akként gondolkodtak a többiek is, miképpen mi, hogy t. i. ezen a magyar közvélemény előtt eddig jó hírben állott széknek ne foszszák meg régebben kiérdemelt babéraitól azon egymást erő ellenmondások, következtetések elosorolása által, miket e szék képviselő bizottmányának gyűléseiről vezetett jegyzőkönyvek oly gazdagon tartalmaznak, és a mikről elégséges bizonyosság szolgálhat a kir. főkörmányszéknek ama jegyzőkönyvekre tett észrevételei. Hány eset van itt arra, hogy egyik es. k. hivatal átiratát egyszerűen félretekizik, a másikat, mert alkotmányos hatóságnak el nem ismerhetjük, nem teljesítik, és ugyanakkor meghatarozzák, hogy a es. k. urbéri törvénysekek ítéletei vétsenek teljessébe? Szép következtetések sorozatát kellene összeállítanunk. De mi az elvtelenséget, következtetlenséget — mikor az gyenge elméjségből, fölfogáshijányból és az előzmények figyelemre nem vételéből származik — még csak inkább megtudjuk bocsátani, hanem aztán mikor annak rugója önzés, személyes bosszuvágy, vagy unalomra vágyó dölly: ekkor nem tehetjük, hogy az ily nemtelen indokokból született tények elhallgatása által bátorságot adjunk valakinek újabb hasonló kísérletekre. Szólunk azért bátran és történeti hűséggel.

Székely-Udvarhely városára nézve a folyó évi sept. 2-dik napján, alkirálybíró Ugron Lázár indítványára, a szék bizottmányi gyűlése egy következtetelen, hazafiatlan és kiszámíthatatlan veszélyes következményeket maga után vonható határozatot hozott, végzésileg kimondván, hogy a városnak régi u. n. nemesi renden volt része huzattassék a szék hatósága alá s ennek végrehajtásával egyik alkirálybíró meg is bízott. Következtetlenség mondjuk a szék e határozatát azért, mert a szék ösgyűlése — midőn néhány nyugtalankodó ott megjelenven, kérte volna szóval, hogy a szék törvényhatósága rájuk is terjesztetnek ki — ezeket elutasította azon határozattal, hogy nem tartja magát jogosultnak e tárgyban határozni. Midőn pedig ezek a felséges kir. kormánysekhöz folyamodtak a székhöz való csatlakozásukért s onnan a szék képviselő bizottmánya véleményadásra szolgáltattott föl: ezen kormányseki leirat f. évi július végén a széki bizottmány azt válaszolta, hogy mint az ösgyűlés kifolyása nem érzi magát illetékesnek még véleményadásra is. És most egy hónap múlva illetékesnek tartja magát a város feldarabolását elhatározni! De e határozat hazafiatlan is; mert midőn a haza jelen válságos helyzetében még a különböző fajú lakosoknak is összetartása annyira kívánatos: itt a kicsiny, de tömör székely faj kebelében hintetik el a vizsály átkot termő magva. Bizony ezért nagy jutalmat adhatna a „divide et impera” elvet mindenhol alkalmazni törekvő reactio! És aztán mily veszteljes egy határozat ez a városra nézve! E város ugyanis a miatt, hogy részben a szék, részben a városi tanács hatósága alatt állott régebben: teljességgel nem tudott előhaladni. Hanem miután a városi polgárság közöbáján fogva egy 1818-ban és 1847-ben kötött kölcsönös szerződés alapján 1848-ban és 1849-ben a két hatóság alatti részek egyesültek: azóta az abszolutismus nyomása alatt is akkora előhaladás tört a város, minőt fenállása ideje alatt századokon keresztül sem érhetett el. Mert ezen korszak alatt vásárolta meg az u. n. várföldjét, mely jóval többé került 40 ezer pengő forintnál; és ekkor tehetett áldozatokat hazafias czélokra is, minők múzeum, színházak, akadémia sat. számarai adományai; végre pedig — hogy egyebet mellőzzünk — most képes oly fizetéseket adni tisztviselőinek, hogy azokért tudományos képzettségű egyéneket is állíthat élére. Mind erre pedig viszont elégtelen lenne a szétforgásolódott erő és pénzár; s e mellett örökök zír-zavar, pörlekedés, vizsály fogná követni a szétválást; lehetne lenne akkor a jó rend fenntartása sat. Egyszóval az, a ki minden szünetlen folygúján a várost, a ki elkívánja az egygyé forrott szakitani, s ezáltal további fölvirágzást lehetleníti. Egyébiránt a város közgyűlése, e nem vélt testvérielien határozata által a székeknek, nem ejtetett kétségbe. Hanem az egységhez törhetlen ragaszkodását rögtön kimondta; tanácsát — mely ez ében ugyancsak az egység alapján végrehajtott alkotmányos szervezőkor az egyesült polgárság által választott — hatóságának tovább is az egész város feletti gyakorlására utasította; Ugron Lázár, a ki a város szervezőkor a városi gyűlésben az egység mellett szónokolt volt, mostan a város sebb jövőjének aláadására célozó indítványát, tiszteletbeli bizottmányi tagságától ítéletesen megfosztotta; a széket e rendbontásra irányzott határozatából származható minden szerencsétlenségekről választatában felelőssé tette; az elszakított határozott rész szervezésével megbízott alkirálybírónak hivatalosan tudt adta, hogy ily szándékkal ne mérvejelje a város határát átlépni, mert mint közszendháborító fog tekintetni; ezeken kívül egy az egyesülés történetét, az együttlét áldásos eredményeit és a sept. 2-ki határozat minden indokait világosan föltároló manifestumot bocsát Magyarországon minden törvényhatóságaihoz, nem kimélvén azoknak neveit, kiket ezen a város megsemmisítésére irányzott határozatát illet a herostratusi dicsőség; végre pedig a szék megfélekezéseért és a város jogai és egysége fenntartásáért a fels. kir. kormánysekhöz s ennek honszerte mélyen tisztelt elnökehez, mint városunk tiszteletbeli polgárához, Mártóni Zsigmond, Solymosi Pál és Czikmántori Ferenc személyükben küldöttséget menesztett. Csakis a kir. kormánysekhölcs és erőlyes intézkedése veheti elejét a fenyegető roppant veszélynek.

*) Ámen!

**) Ismét: Ámen!

Szerk.

Szerk.

Pestváros egyetemes tanácsának felirata.

Császári királyi Felség!

Szabad kir. Pestváros hatóságának Felséged legmagasabb felhívására f. évi január hó 2-án ideiglenesen, s. f. évi ápril. hó 3-án az 1848. 23. t. cz. rendelete szerint véglegesen megalakított képviselő testülete a n. m. helytartótanács f. évi szept. 2-án kelt rendelete folytán, kir. biztos közbejöttével e hó 4-dikén felfüggesztett.

Mint hogy azonban a képviselő testületet hatósági működésében felfüggesztő helytartósági rendelet ezen legfelsőbb intézkedést hatóságunk azon határozatából származottnak tudatja, melylyel a szétosztott országgyűlésnek ezen testület utolsóelőtti ülésében hozott óvasát tettük sajátunkká, s minthogy az említett magas rendelet ezen óvas elfogadásával hatóságunkat a felségi jogoknak történt ellenmondással terheli, s ezen ellenmondás szolgált volna a végrehajtott felfüggesztésnek valódi alapjául;

indítva éri magát e városi hatóságnak még működésben hagyott tanácsa, cs. kir. Felségedhez legalázatosabb felterjesztésével járni az iránt, hogy a felfüggesztett képviselő testület hatósági törvényes működése körébe legkegyelmesebben visszahelyezni méltóztatásék.

Ezen legalázatosabb felterjesztésünk indokolásul engedje meg cs. kir. Felséged alattvalói mély tisztelettel hivatkozhatni némely körülményekre, melyek a velünk érzett kormányi eljárás megváltoztatásának szükségét, s a hatóságunkon végrehajtott alkotmányellenes rendelet visszavételének igazságát győzhetik be.

Midőn ugyanis hatóságunk a felosztott országgyűlés óvasát sajátjává tette, ezzel távolról sem mondott elene a felségi jogoknak, melyeket — mint alkotmányos monarchicus hatóság — mindig tisztelt, és tisztelni akar, csupán az országgyűlésnek azon jogát ismerte el, melyet ez azon törvények mellőzése miatt nyilatkozott ki óvasában, melyek az országgyűlés törvényes felosztathatóságának lényeges kelleiképpen az 1848. 4. dik. törv. czikkben vannak szentesítve; midőn tehát Pestváros hatósága az országgyűlésnek a törvény védelme mellett hozott határozatát j. k. helyeslő, semmi törvénytelen, semmi megrózsra méltó nem csak nem eszelekedett, de sőt alkotmányunk s szentesített törvényeinkből folyó szoros és elutasíthatlan kötelezettséget teljesít, mely alól büntös mulasztás s esküjének megsejtése nélkül magát fel sem oldozhatja.

Hatóságunk ezen eljárását egyébiránt igazolja municipalis szerkesztetünk egész multja, s törvénykönyvünknek a helyhatósági jogok és kötelezettségek vonatkozó majd minden tétele; melylyel a hatóságok mindannyiszor éltek, valahányszor a felsőbb kormányuk akár cselekvő intézkedésével, akár szenvedő késkedésével a nemzet törvényes jogait látták fenyegetve.

Példát e tekintetben csupán folyó századunk harmadik tizedéből idézünk, midőn a három évenként tartani szokott országgyűlés összehívását a főkormány a határidőn túl halasztva, a municipiumok annak összehívására mindazon eszközökkel felhasználták, miket rájuk törvény és alkotmány nem csak jog- de kötelezettségekben is ruházott.

Ugyan e kötelezettséget teljesíték helyhatóságaink a most felosztott országgyűlés összehívásakor is, midőn annak visszaállításánál az 1848. 4. és 5. t. czikk rendelteit mellőztéknek láttak. Akkor ezen kormányi intézmény ellen a municipiumok tiltakoztak, tiltakozásuknak ugyan óhajtott eredménye nem lett, de azért alapszerkezetük megálmadására sem vétették ilyen körülményekbeli felszólalásuk alapul.

Pestváros hatósága tehát azzal, hogy az országgyűlés cselekménye mellett nyilatkozott, midőn alkotmányos helyhatósági szoros kötelezettséget teljesít, nem vétett és alkotmányos fogalmak szerint nem vétethet az országgyűlést felosztató fejedelmi jogok ellen, a mint hogy ily kifejezés, ily érteleme említett határozatában sem nyilván, sem alattomban nem foglaltatik.

Ezen előre bocsátottak alapján tehát alattvalói mély tisztelettel esedezünk cs. kir. Felséged legmagasabb trónja előtt, hogy tekintve a felhozottak törvényes erejét, és tekintve azt, hogy a magára hagyott alkotmányos hatósági tisztikar csak bűna testet képvisel, mely a legjobb akarat, a legerőfeszítettebb munkásság és kitartás mellett sem teljesítheti azt, mit tőle e helyzetben közigazgatás és igazságszolgáltatás vélelme és követelnek; — de különösen legmagasabb figyelemre méltatva azt, hogy alkotmányos helyhatósági szerkesztetünknek egyéb kormányzati formák között abban is végtelen hasznossága előnye van, hogy a közügyek tárgyalása nyilván s többek által törvényt, valamint az azok iránti érdekelttség a tömeg minden rétegén át és átfűződik, s a minden viszonyok között nélkülözhetetlen bizonyult ellenőrséget megvesztethetlenné, s egyszersmind olyanná teszi, mely az államnak semmi költségére nem kerül, ugy viszont — ha törvény által ezen kezelésre meghívott és kijelölt testület elmozdításával a közügyek vezetése csak kevesek kezében összpontosítottik, mikép a visszaéléseknek tágabb mező nyílik, ugy a bizalom szála is megszakadoznak oly közigazgatási organum irányában, melynek neve és alakja alkotmányos ugyan, azonban lényegileg sem törvény, sem alkotmányt alapul nem bírva, önmagát túléli, s a községnek, államnak fel- és elhasznált tevékenységéből semmi haszna, semmi előnye, — ezen kívül a helyhatósági ügyek kezelése a legelázasabb szakképességet szükségelvén, ily tehetségeket rendszerünk leginkább képes összpontosítani és értékesíteni, mely erőnek a közügyek teréről leszorításával hátrányt és kárt csak ezek szenvednek.

Mindezeket legmagasabb figyelemre méltatva, a f. hó 4-kén legfelsőbb elhatározás folytán felfüggesztett képviselő testületünknek, mint helyhatóságunk leglényegesebb alkotmányos működési törvényes körébe való visszahelyezését legkegyelmesebben elrendelni, városi tanácsunkat nélkülözhetetlen törvények és alkotmányos támaszával legmagasabban ellátatni, s alkotmányunkon ejtett ezen újabb sérelmet orvosolni méltóztatásék.

Kik egyébiránt a mindenkinek megengedett kérési jogot

got használva, alattvalói mély tisztelettel öröklünk Pesten, 1861. szept. hó 5-kén tartott hatósági közgyűlésünkben.

Jegyzette:

Királyi Pál, m. k.
főjegyző.

Horváth Károly, m. k.

KÜLÖNFÉLEK.

— Brassóban a kiűtött marhavész következtében, a baromvásárok e hó 12-kén kezdve felfüggesztettek.

— A temesvári „Grünzbote“ írja, hogy a román bánati határörvidéken rendelet jelent meg, mely szerint minden oly vadászok, mely nem cs. katonatiszt tulajdona, meglovendő. E rendelet az ottani vadász kerülők közt nagy ingerültséget okozott, a sok ide-oda folyamodásnak azonban eddigelő csak az az eredménye, hogy az elítélt kutyát tetleges kiűtése még eddig nem következett be.

— Bécsi lapok szerint herceg primás ő eminentiáját e héten megint Bécsbe várják. Azon centralista lapok által terjesztett hírt azonban, mintha ő eminentiája a „Deák-párt“ egyezkedési ajánlatokat vitt volna fel, a „Sürg.“ bécsi levelezője alaptalannak nyilatkozt; mit megegyeztetni különben szükség sem volt, miután Deák pártja az egész ország, s az általa szerkesztett két felirathat el volt mondva, mit kíván az ország.

— Deák Ferencz különböző alakban kiadott arczképeért sept. 9-ig 5318 ft 55 kr. folyt be.

— A nagy-körösi ev. ref. lyceum tanrendszere is egy részben vissza lön helyzetetve az 1848 előtti állapotra, s az october 1-én megnyitandó iskolai évre a harmadéves bölcsészeti tanfolyam oly irányban van rendezve, hogy az ifjak ebben az első éves theologiai s első éves jogi pályát vehetessék.

— A „Wanderer“ illetékes helyről nyert értesülés alapján megegyeztetni azon közléseket, mintha a reichsrath lengyel képviselői a felirati vita alkalmával nem szavaztak volna. Ők igen is szavaztak a felirat ellen. Csak a Clam-Martinicé módosítványra tartozkodtak a szavazástól, mivel nem akartak a csehek ellen szavazni.

— A „Fortschritt“ írja, hogy István főherceg fel van szólítva azon ígérete teljesítésére, miszerint a császári udvarnál egy újabb látogatást tegyen. Mondják, hogy a főherceg octoberben fog ismét Bécsbe menni. A főhercegnek nádorrá leendő hivatása fogna képezni azon „épület tetőzetét“, melynek alapjait a megyék ujraszervezése tekintendő. Azt állítják, hogy a megyék atalkítás, a kancellár eszméje és műve. Az istiai új választások kedvező eredménye azon reményt ébreszt, hogy idővel Magyarországon is ez lehet érne.

— A „Volksstimme“ szerint gr. Forgách kancellárnak Prágából Bécsbe küldöttetett butorai e hó 4-én ismét visszazsárlattak. Mely körülményből a nevezett lap tudósítja azt következteti, hogy ő mlga jelenlegi állását még sem tartja oly biztosnak, a mint az átköltözéskor hirdette volt.

— Bécsváros tanácsának első szakbizottmányában közelebből azon indítvány levén szünyeg, hogy Maager és államminiszter Schmerling urak diszpolgárokká nevezettek ki, a szakbizottmány Maager ura névre azon indokból, mivel „azon alkotmány, melyre M. ur az első lökést adta, eddigelő még nem bizonyult bé ki-elegítőnek, mintán a birodalom nagy része vonakodik abban részt venni, s a viszonyok még nincsenek eléggé kitisztázva; Schmerling ura névre pedig, mivel ő ezen megtiszteltetésre jogosító eredményt még nem mutathat fel: ezen indítványok feletti határozást „alkalmasabb időpontra“ javasolta határozni. E tény világos bizonyítéka annak, hogy maga a birodalmi főváros sem annyira centralista, a menyüre Kuranda ur et comp. a világgal elhitetni szerettek.

— István főherceg „Józsefnádor örökösai“ nevében 1600 frtot ajándékozott a budai népszínházra.

— Krassómegyének a nyelvügyi határozatáról írja a „M. O.“, miszerint a megye hivatalos nyelvét a román választotta, törvénykezésnél azonban a magyar nyelv is megtartott hivatalos nyelvvil. A tisztviselők a meghívásokat román nyelven fogják venni; azonban anyanyelvükön tartoznak érintkezni. A közgyűlési jegyzőkönyv mind magyar, mind román nyelven vitetik. A külértekezés, a román nyelvet elfogadott megyék kivételével, minden irányban magyar. A „M. O.“ örömmel jegyzi fel e tény, „mert elleneink nem mulasztották el az országgyűlés nemzetiségi bizottmányának javaslatát szikkbeiktnek rágalmaizni; s ime Krassómegye nemhogy tulment volna annak korlátain, sőt még oly megszorításokat is tett, melyek a javaslatban nem is foglaltaknak.“ Ellenben a „Presse“ azt mondja, hogy mintán azon határozat mind a magyar törvényekkel, mind az october 20-ki diplomával ellenkezik, a kormány, ha következetes akar lenni, egyebet nem tehet, mint hogy a határozatot megsemmisíti és vizsgálatra királyi biztost küld. Már melyik itt a kettő közül a nemzeti szikkbeikttség legyőző magyar lap?

— Az Oláhországban pusztító sáskasereg, mint a „P. H.“ írja, roppant számban vonult el Koránsebes felett a Temesmentében a lugosi síkság felé. A Karánsebesben meghúzták a harangokat, s a környékbeli helysége lakói lövés, kiabálás, füst, tűz és dorongok segítségével tüzték el az egyiptomi csapatot. Szegeden is mutatkozott néhány sáska.

— Aradmegyében pedig, a szimtori és tamási pusztákban marhavész dühöng.

— Megjelent és beküldetett hozzánk „Rövid szózat, melyben az országsszerte divatozó káromkodásoknak valószággal bűnös és veszedelmes voltára figyelmeztetnek hazánkban minden rendű lakosai.“ Irta id. Galgóczy Gábor nyugalmazott ref. pap N.-Körözsén. Ajánljuk a fájdalom, korszeri röpirat terjesztését mind azoknak, kiknek tüzetes hivatása a nép erkölcsösségére hatni.

POLITIKAI HIREK.

— A „Patrie“ figyelmessé lett a bécsi „Presse“ egy cikkére, melyben az ajánlatik Ausztriának: csatlakozzék

az olasz politikához, s ismerje el Victor Emmanuel királyt Ez jobban biztosítaná Velencét, mint a hadsereg.

A „Patrie“ tisztában látja a helyzetet, midőn ezt fel-leli rá: „Az olaszok soha sem adnának kezét ily alkura, ha mindjárt, a mint nem hisztük, felednek is Ausztria egykori jármát és a Franciaország által segítséget. Olaszországot semmi ok sem ösztönzi, hogy Ausztria jelen helyzetét iránt érdeklődjék. Tudják az olaszok mi köszönetet várhatnak. Mert, a mint a „Morning Post“ mondja, a magyarok önérdék nélkül mentek meg már Ausztriát; de soha sem hallottuk, hogy Ausztria segített volna a magyaroknak, ha csak nem voltak érdekei ugyanazok, a mik Magyarországié.“

— A „Róma, a császár és Olaszország királya“ című röpiratnak mindennap egy új szerzőjét fedezik fel a külföldi levelezők. Most már egy római menekültnek tulajdonítják e művet, mely nagy figyelmet ébresztett.

— A római újság (aféle hivatalos ez is) Ricassoli jegyzékének Rómára vonatkozó részeit rágalmaiznak nevezi; a pápai kormány méltóságával nem fér össze azokat megczafolni. Természetesen nem lehet.

— Ricassoli kijelentette volna Benedettinek, hogy october 1-sőjén leteszti tárczáját, ha a francziák oda nem hagyják Romát.

— A pápa ismét beteg; a lábán lévő seb újból felnyílt, s nem mozdulhat ki szobájából.

— Párisban aláírás iv kering a senatust felszólítandó, hogy a francia kormányt bírja rá Róma kiűtésére.

— A nápolyi területen már csak két 100 főből álló rablócsapat van; ezek is Nola és Salerno közt oly szorult állapotban, hogy magukmegadását izenték Cialdinának, de ez eféle hőssékel nem alkudozik.

— Salvator Károly toscanai főherceg több nap óta Rómában van, s a siciliái király-család néhány tagjával együtt a pápa által a legszívesebben fogadtatik. Nem igen vigasztaló lehet a reactio fejére nézve, hogy „minden nt csak Rómába vezet“ kivált ha megdondolják, hogy maholnap Victor Emanuel is odavezeti valamely üdvény.

— A nápolyi „Democratia“ írja, hogy „a nagy olaszhoz“ indult munkások bizottmánya ajándékkal bontott, bort, cukros süteményt és két kalapot, valódi nápolyi készítményeket vitt Garbaldinak. Mosolyra indító semmisségek, de a melyekért Bourbon Ferencz ki tudja hány ezer ducati nem adna.

— Olaszországnak január 1-sőjén 330,000 embere lesz fegyverben.

— Rómából írják, hogy a Vatikánban mindenesetre készen állnak. Az elutazási készületeket a legnagyobb gyorsasággal végzik. A Civita-Vechiában állomásozó pápai corvett rendeletet kapott indulókészen állani.

— A veronai hivatalos lap szerint a milanoi nép, melynek keblét az elűzött németek iránti szeretet buskomoly érzete dagaizja, az új pénz behozatala és a kenyérsütők által behozott árszabály miatt folyó hó 5-dikén komoly nyugtalanságokban tört ki; megrohant négy pékboltot, az őrártató kövekkel visszaverte, s kiáltotta: „Eljének a németek!“ Csak két század gyalog nemzetőr és karabélyos tudta a rendet helyreállítani. A kinek tetszik elhitheti. Részünkről kételkedünk, hogy ama nép visszahajítja azon uralmat, mely kényszerített kölesön, siri agyonnémitás s több efélék által tette magát kedvesse.

— Az orosz cszárné Kriméből Jeruzsálembe utazik.

— Kisseleff gróf, a párisi orosz követ oda nyilatkozott, hogy ha déli Olaszországban a rend helyre lesz állítva, Oroszország is hajlandó lesz elismerni az olasz királyságot.

— Belgrádból jelentik, hogy a szerb fejedelem aug. 23-dikén kezdette meg körutját országában és f. hó 15-dikén ismét visszaérkezik székvárosába.

— A francia császár igen visszavonultan él Biaritzban.

— A Török János szellemét lehellő „Pesti Hírnök“ a Ricassoli körjegyzékének a pápai kormányra vonatkozó részét „aljas recriminationak“ nevezi, de czafolat helyett maga is csak azt mondja: contemne et vines!

— Az „Árpád fia!“ című francia röpirat szerzője így végzi: „E fölött egyedül a magyar országgyűlésnek van joga határozni. Történetírói feladatunkat megfejtettük, s azt mondjuk: Attila és sz. István vére nem apadt ki; Árpád fia! léteznek!“

— Nápolyban 7-dikén nagyszerűleg ünnepeztették meg Garibaldi bevonulásának emléke. Este a város kivilágitottak s transparentek hirdették az olaszok vágyait, ily feliratokkal: V. Garibaldi! A Roma! A Venezia!

— London, sept. 5. A „New-York-Herald“ által terjesztett azon hír, hogy Garibaldi felajánlotta kardját a washingtoni kormánynak, a Philadelphian megjelenő „Press“ washingtoni levelezője által most valótlannak állítatik, ezen szavakkal: „Nem igaz, hogy Garibaldi miniket kisegíteni szándékozik. Egy idevaló gentleman, ki Garibaldival s fiával személyes ismeretségben van, ez utóbbitól pár nap előtt kapott levelet, melyben az ifju mondja, hogy ő kívánczok ugyan átjönni a szabadságharcban résztvevő, de atyja ellene van azon oknál fogva — ugymond — mert a mi báborkunk, családja viszálykodás, mit könnyebb ktl beavatkozás nélkül, mint mellett, kiegyenlítani; s továbbá oly politikai alapja van e háborúnak, mely iránt a nemzetek nem érdekeltek, s ennél fogva megoldáshoz sem járulhatnak.“

Ujabb. A „Sürgöny“ pénteki száma azon megbízható forrásból vett távirtdai újdonságot közli, miszerint az erdélyi országgyűlés kérdése már megoldott, a meny nyiban az erdélyi országgyűlés october hó utolsó hetére Károly-Fejérvárra fog összehívani. A nyolcz forintnyi választási census az összes adókra kiterjesztett. Minden 30 ezer lélekre egy követ fog választatni. Báró Kemény erd. udv. kancellár leköszönése váratik.

— A „P. L.“ bécsi levelezője írja sept. 11-ről.

A magyar kérdés egy új phasisba lépett, köszönet érte a tisztelt főpap Scitovszky bíbornoknak. Az egyházi békeszerző, kiról a hír azt terjesztette, hogy közvetítő javaslatokkal felszerelve jött személyes előterjesztést tenni ő felségének, nem éppen oly eredménytelenül tette békekísérleti útját, mint némely itteni centralista lapok, bár röviden, de nem minden vegyítke nélkül a diadalmas önelégültségnek hirdetik. Habár ő eminentiája nem is volt császári kihallgatás, mind a mellett a magyar kérdés megoldása egy egészen új utra lön terelve, mely ha szinte nem az 1848-ki hajtott alapra, de bizonyára teljesen október 20-ra vezet vissza. Való, hogy a primás javaslatokkal jött Bécsbe, hogy hosszabb beszélgelése volt gr. Forgáchal s azután Rainer főherczeggel és hogy ő felsége nem fogadta, vagy is inkább ő nem kért kihallgatást. Ezen tagadó lépésnek alapja azonban ott rejlik, miszerint Rainer főherczeg értesítette ő eminentiáját, hogy ő felségének az a kívánsága, hogy a „szeretett és főtisztelendő“ pátriarchának személyes előterjesztése ne maradjon kielégítő eredmény nélkül, az ő eminentiája által hozott javaslatok azon-

ban olyanok volnának, melyek egy ily eredményt nem tesznek lehetségessé. Gróf Forgách, valamint Rainer főherczeg is ellenjavaslatokat tettek a bíbornoknak, de ő nem érezte magát felhatalmazottnak azok alapján, nemzete nevében kötelező szót tenni és időhaladást kért, míg Pesten a szövívőkkel értekeznek s a szükséges felhatalmazással ellátva visszatér. A Rainer főherczeg és gr. Forgács által ő felsége nevében, egyelőre a ministerium kikerülésével tett ellenjavaslatok felett eddig elő természetesen homály uralkodik. De azt egész bizonyossággal irhatja levelező, hogy a magyarországyűlés újbóli összehívása legközelebbi kilátása van helyezve, hogy az addió szerinti választói képességtől elállanak és hogy az új egyezkedésnek egyedüli alapjául október 20-a szolgáljon. A magyar ügynek ezen új phasisa természetesen visszahatást gyakorol az erdélyi országgyűlés egybehívásának kérdésére is, mely már befejezéshez közeledett volt. Ez most balasztást szenvedend és br. Kemény, kinek elbocsátásérti kérélmé készen volt már a benyújtásra, egy időre ismét állomásán marad.

— A horvát országgyűlés sept. 11-ik ülésében egy kis leirat olvastatott el, mely a végvidéki képviselőknek újra meghívását fölöslegesen jelenti ki, miután az országgyűlés az eleibe terjesztett államjogi kérdések felett már katározot. A császár szemei előtt tartandja, hogy e képviselők újra meghívassanak, ha ismét államjogi kérdések jönnek elő.

— Nápolyból sürgönyzik e' hó 10-ről, hogy a' fölkelés csaknem megszűnt, a fölkelők vezetői mindenütt megadják magukat. Intézkedés történt, hogy minden kerületben egy zászlóal sorkatonaság és két század mozgó nemzetőrség állítsák fel.

Gabonaár Kolozsvárt sept. 12-kén 1861.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 5 frt 20 kr. Elegybúza 4 frt 40 kr. Rozs 4 frt — kr. Árpa 2 frt 40 kr. Zab 1 frt 40 kr. Török-búza 4 frt 70 kr. Pityóka 1 frt 80 kr. Marhahús 16 kr.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T E S E K.

HIVATALOS.

Szám 7285. 1861.

XIII.

Árverési hirdetés.

(276) (1—1)

Sz. k. Kolozsvár városában belső király utcában a mlgs gróf Bethlen Domokos féle 41-ik számú háznál egy az első emeletben fekvő 3 lak- és 1 előszobából álló szállás, 1861-ik év sz. Mihály napjától 1862-ik év sz. György napjáig árverés útján bérbe kiadandó.

Az árverés a nevezett ház első emeletében f. hó 19-én (csütörtökön) reggeli 9 órakor tartatik meg, a melyhez bérleti szándékozók a 112 frtben meghatározott kikiáltási ár 10%-val mint bántalpnézettel ellátva, megjelenni felszólíttatnak.

Az árverési feltételek addig is ugyanazon épületben a cs. k. 6-ik számú felszólalási vizsgáló felügyelőség irodájában megtekinthetők.

A cs. k. kerületi pénz ügy igazgatóságától.

Kolozsvárt, September 14-én 1861.

6907.—1861

(272) (2—3)

Hirdetés.

Miután a keleti marhavész a szász székekben még mindig pusztítólag uralkodik, szükségesnek látta a kir. főkörmányszék az Erzsébetvárosban f. hó 21-én, s a Szászvárosban következő mind-szenthavva 2-dik és 3-dik napján tartandó országos baromvásárokat beiltani —

Mi is ezennel közhirre tétetik.

Az erdélyi nagyfejedelemségbeli királyi főkörmányszéknek, Kolozsvárt 1861 év Szt. Mihály hó 9-én tartott üléséből.

3114 sz:

(274) (2—3)

Pályázat.

A borszéki cs. k. posta kiadói állomás betöltésére.

Ezen. szolgálati szerződés mellett betöltendő állomás illetékei a fürdő-szak és a borszéki postaexpeditio hivatalos működése folyamatjára, mely minden évben június 1-től szeptember végéig tart, havonként 10 frt 50 kr, a postakézelt ellenben köteles 200 frt biztosítékot vagy készpénzben vagy 5%-os államkötelevényekben letenni. A pályázni kívánók tehát kérvényeiket a posta-szolgálatához szükséges előképzettség, jelenlegi foglalkozásuk, jó magaviseletük és a hazai ügyeknek tudása iránti bizonyítékkal felszerelve, folyó évi október hó 15-kéig az alólírt cs. k. postaigazgatósághoz intézve beküldeni el ne mulasszák.

Az erdélyi cs. k. postaigazgatóságtól.

N.-Szeben, szeptember 4-én 1861.

Sz. 6950. 1861.

(3—3)

Hirdetvény.

A hazai cs. kir. főhadvezérségnek f. hó 4-ről 964. szám alatt e kir. főkörmányszékhez tett hivatalos átírata szerint, a Dunafejedelemsegeknek Galrez és Braila vidékein a marhavész nyavalya nagy mérvben kiütvé, ugyanazért a volt cs. kir. Helytartóságnak f. évi Boldogasszony 14-ről 24708-/2672 szám alatt kelt rendeletével a szarvasmarhákra nevez 5 napra leszállított vesztidő — Oláhország felé — ideiglenesen újból 10 napra emeltetett fel. Mi is ezennel közhirre tétetik. — Kolozsvárt, Szentmihály hó 9-kén, 1861.

Sz. 6988. 1861.

(3—3)

Hirdetvény.

A hazai cs. kir. főhadvezérségnek f. hó 6-ről 975. szám alatt kelt irata szerint a Moldva-fejedelemsegek Foksány vidékén a marhavész nyavalya kiütvé; ugyanezért a szarvasmarhákra nézve fenállott 10 napi vesztidő — Moldova felé — 20 napra emeltetett fel. Mi is ezennel közhirre tétetik. — Kolozsvárt, Szentmihály hó 10-én, 1861.

NEM HIVATALOS.

(277)

(1—3)

Figyelmeztetésül!

hiányos s szenvedő foguak számára.

Bécsi fogorvos Blau

folyó hó 14-kén Kolozsvárra érkezvén, s csak legfeljebb szeptember 26-kaig fog itt maradni. Kik művészi fogak tévése, vagy bármilyen más fogorvosi segély végett igénybe kívánnák venni, naponként 10—1 óráig a Diána-fürdő helyisége épületében a 11. és 12. számú szobában megtalálhatják.

(279)

(1—3)

A néhai gr. Kemény Sámuel úr hagyatékához tartozó piactőrsi ház — az alatta levő boltokon kívül — egészen, vagy részletben, folyó év Szent-Mihály napján kezdve, bérbe adandó. — Értekezhetni iránta helyben a számtartóval, vagy városi tanácsos Filep Samuval.

(278)

Könyvtárosi tanulónak

felvétetik egy alkalmas 16—18 éves ifjú Demjén László könyvkereskedésébe Kolozsvárt.

(262)

(3—3)

Hirdetmény.

Alólírtak van szerencsése a t. cz. közönségnek és utazó uraságoknak mely tisztelettel jelenteni, hogy f. évi október elejével újonnan felszerelt s teljes díszszel és kényelemmel berendezett vendéglőjét, kávéházát és billiárdtermét a „magyar koronához“ czimezve, az izraelita imához szomszédságában megnyitandja s eddigi lakásata Naphoz címzett vendéglőlől ide átteendi, hol valamint a helybeli és vidéki, ugy a m. t. utazó vendégeknek teljes és kielégítő ellátásra minden kívánható igényeknek megfelelően, s mentől gyakoribb és számosabb kegyes látogatásért esd.

Károlyfejevár, aug. 31. 1861.

Benedicty Adolf,
magyar korona vendéglős.

(263)

(3—6)

Közkedvelt magyar bajuszpedrő

fehér, barna és fekete.

Ezen, már 41 év óta közkedvességet nyert bajuszpedrő, melylyel a bajusz szálait rövid idő alatt bár mely tetsző alakba hozhatni, minden eddigi ösm. rtekhet felül: minetutána soha ki nem szárad, a bajuszt nem tépi, nem tör, és továbbli használata után annak kitűnő ruganyosságot és fényt kölcsönözve, teljes kiképzését mozdítja elő. Ára egy doboznak 35 ujkr, egy üveg dugaszszal ellátott üvegnek 55 ujkr, ezeknek mindegyikük egy erdélyi czimlappal, s nevem aláírásával van ellátva. Főaktár, honnan nagy és kis mennyiségben megrendelhet, az alólírt készítőnél, postán küldve 2 darabnál kevesebb nem szolgáltat ki. Azon urak kik bizományba bírti kívánák, kéretnek bérmentes leveleiket alólírtak beküldeni.

Pénzösszegek bérmentes kéretnek, csomagolásért 10 ujkr számítatik.

Roykó Victor, gyógyszerész T. Ujlakon.

(265)

(2—3)

Hirdetmény.

Alólírt tisztelettel jelenti, hogy az ezelőtti szinte négy évvel tekintetes dr. Csiki Sámuel urral társaságban felállított, később helybeli kereskedő Kohn Sándor urral ugyancsak társaságban folytatott

orsz. és kiváltságosan szabadalmazott

gőz-szappan- és gyertyagyárt

barátságos egyezmény következtében történt vásár útján egészen sajátjává tevén, azt a különös-turuczai régi helységeiből a Széchenyi-térre (volt barompiacra) a 39 számú házhoz átköltöztette, s itten egészen újonnan, az előbbre haladott korigényeknek megfelelőleg szerelvén fel, már jelenleg is azon kellemes helyzetben van, hogy minden ezen gyár készítményeit illethető megrendeléseket a leggyorsabban teljesíthet.

Egyszersmind köztudomásra, különösen pedig a jó gazdaszszonyoknak értésül kívánja adni, hogy a fennevezet gyárnál intézkedést tett, melyszerint mindennemű gyűlevész zsiradék, romlott zsír, avas szalonna, s több efélék a legcélszerűbb mennyiségtől bármily nagy mennyiségig, a lehető legmagasb árban számolva, akár a legjobb szappannal cseréltetik be, akár pedig kész pénzzel rögtön fizetetik.

A gyár készítményei helyben a gyárnál, Széchenyi tér 39. sz. a., valamint csaknem minden helybeli kereskedésekben találhatók.

Kolozsvár, sept. hónap, 1861.

BOÉR SÁNDOR,

a helybeli gőz-szappan- és gyertyagyár tulajdonosa.

(247)

(3—3)

Egy jó állapotban levő ház cserébe, pénztoldás mellett kerestetik; legyen az a belvárosban, napsoron. Bővebben királyutczában 22. szám alatt.

(37) 1/50 |

(9—12)

WOLFF J.

„MAGYAR KIRÁLY“ című gyógyszer-tárában Kolozsvárt legjutányosbb gyári áron, és eredeti friss minőségben találhatók:

Mindenféle hasonszenvi, (Homoeopathisch) szerek, egyenként, és felszerelt szekrényekben is. Különbféle ruggyantából, (Kautschuk) sebészeti eszközök.

Ujabb találmányu bel- és külföldi divat-gyógyszerek.

Különösen:

ÁLTALÁNOS ÉTEK-POR, dr. Gölis-től Bécsben.

Valódi SEIDLITZI POR. Valód friss csukamáj olaj,

(Dorsch Leberthran-Öhl.) Palaczkokban, és font számára.

Bilini szeletkék, emésztő szer. Giliszta Chokoládé és pogácsák.

STEIER FÜNEV, mellbetegeknek. Valódi augsburgi élet-essentia, dr. Kiesow-tól. Ideg- és izom-essentia G. J. Engelhofertől.

Növény fog-essentia Thausig bécsi fogorvostól.